NÆVNENES HUS

13. juli 2017
Sagsnr. NMK-31-02249
KlageID: 86537
EVAJP-NMKN

PLANKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR nr. 37795526
EAN nr. 5798000026070
nmkn@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

AFGØRELSE
i klagesag om udvidelse af biogasanlæg på Over Lyngen 4 i Vordingborg Kommune

Planklagenævnet har modtaget en klage over Vordingborg Kommunes afgørelse om landzonetilladelse til udvidelse af biogasanlæg på Over Lyngen 4, 7420 Præstø.

Planklagenævnet ophæver Vordingborg Kommunes afgørelse (landzonetilladelse).

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed jf. § 3, i lov om Planklagenævnet[1]. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

[1] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
Jungshoved Miljøgruppe har den 9. september 2015 påklaget Vordingborg Kommunes afgørelse om landzonetilladelse til at udvide Lynggård Biogasanlæg til Natur- og Miljøklagenævnet.

Sagen er pr. 1. februar 2017 overført til Planklagenævnet, jf. § 14, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

Klager anfører, at da biogasanlægget går fra at være et gårdbiogasanlæg til et industrianlæg, skal der udarbejdes en lokalplan for området. Klager påpeger, at tilførsel af en større mængde affaldsprodukter fra industriel produktion bevirker, at der ikke længere er tale om et gårdbiogasanlæg men derimod et industrianlæg.

Sagens oplysninger
Det eksisterende anlæg
Det eksisterende anlæg på Over Lyngen 4 fylder i dag 6.450 m^2. Det består af:

- 3 fortanke, hvoraf 2 er på 1.000 m^3 og den tredje er 300 m^3
- 5 fedttanke, der er mellem 40 m^3 og 135 m^3
- 2 fermenteringstanke, der er henholdsvis 1.100 m^3 og 3.000 m^3
- 1 eftergasningstank, der er 3.000 m^3
- 3 gyllebeholdere, der samlet er 6.600 m^3
- 3 tanke med en kapacitet på henholdsvis 1.200 l, 2.500 l og 5.900 l
- Samt en række tekniske anlæg uden angivelse af størrelse

Anlægget har en kapacitet på 19.000 tons biomasse om året.

Udvidelsen
Udvidelsen består, jf. kommunens landzonetilladelse af 8. september 2015, af en halmlade på 995 m^2 og en samlebeholder til overfladevand på 120 m^3. Derudover etableres der et udsprinklingssystem, der skal sprede vand ud på et 4 x 1.500 m^2 stort areal.

Af VVM-screeningen fremgår det, at halmladen vil være på størrelse med de andre store bygninger på virksomheden. Halmladen placeres mellem biogasanlægget og vejen, og biogasanlægget vil dermed fremtræde større end tidligere. Laden opføres i råhvide stålplader og røde gavltrekanter. Kiphøjde bliver 11,33 m, og taghældning bliver 20 grader.

Lynggård biogas drives som et fællesanlæg for de 3 gårde, Lynggård, Nygård og Fjellebro, under samme ejer.

Af landzonetilladelsen fremgår det, at da halmladen placeres øst for det samlede anlæg, skal der etableres en ca. 315 meter lang, nord-sydgående, skærmende beplantning i form af et minimum 3-rækket, blandet læhegn.

Lynggård Biogasanlæg ønsker at udvide kapaciteten fra 19.000 tons biomasse pr. år til 30.000 tons biomasse pr. år. Udvidelsen sker primært i det eksisterende anlæg.

Nævnet har foretaget en opmåling af anlæggets størrelse på luftfoto. Arealet af anlægget med eksisterende bygninger og udvidelsen er opmålt til ca. 21.500 m^2. Det område, der i den påklagede landzonetilladelse er markeret som en afgrænsning af virksomheden, er opmålt til ca. 41.000 m^2.

Andre verserende klagesager
Nærværende sag omhandler Vordingborg Kommunes landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.
Vordingborg Kommune har truffet afgørelse om, at udvidelsen af det ansøgte biogasanlæg ikke er VVM-pligtigt og meddelt miljøgodkendelse til udvidelsen. Disse to afgørelser er påklaget og behandles i Miljø- og Fødevareklagenævnet (j.nr. NMK-34-00552 og NMK-10-01004).

Området
Virksomheden Lynggård Biogasanlæg ligger på og i tilknytning til eksisterende landbrugsbygninger på landbrugsejendommen Lynggård, Over Lyngen 4, 4720 Præstø. Ejendommen ligger i landzone, frit i det åbne land og i kystnærhedszonen. Området ligger i Kommuneplan 2013-2025 for Vordingborg Kommune i område Å00 Åben Land Jungshoved. Områdets anvendelse er primært jordbrugsformål. Der er ikke udpeget særlige kulturhistoriske, natur- eller landskabsmæssige interesser på arealet.

Der er 130 meter til nærmeste nabo, 375 meter til Jungshoved by, 1.300 meter til Stavreby Landsby og 800 meter til nærmeste sommerhusområde. Den centrale del af Jungshoved, hvor biogasanlægget ligger, er et område med særlige drikkevandsinteresser og identificeret som nitratfølsomt område. Den nærmeste beskyttede natur, registreret i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 ligger ca. 450 m sydvest for anlægget.

Lynggård Biogas ligger ca. 1.363 meter fra habitatområdet H147 og Fuglebeskyttelsesområdet F84, der indgår i Natura 2000-område nr. 168 ''Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund''. Området er udpeget med henblik på opretholdelse af en gunstig bevaringstilstand for områdets bestande af ynglende fugle, samt bevaring af de marine naturtyper. Anlægget er placeret inden for kystnærhedszonen.

Kommunens landzonetilladelse af 8. september 2015
Vordingborg Kommune har den 8. september 2015 meddelt landzonetilladelse til opførelse af halmlade og samlebeholder til overfladevand i forbindelse med biogasanlæg på matr. nr. 10a, Stavreby By, Jungshoved der ligger på adressen Over Lyngen 4, 4720 Præstø. Tilladelsen er meddelt efter planlovens § 35, stk. 1.

Tilladelsen er givet på følgende vilkår:

1. Bygningerne må ikke anvendes til reklamering og må ikke forsynes med anden belysning end den, der er nødvendig for driften af ejendommen.

2. Da halmladen ikke opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende biogasanlægsbebyggelse, skal der øst for det samlede biogasanlæg etableres en ny, ca. 315 meter lang, nord-sydgående, skærmende beplantning i form af et min. 3-rækket, blandet læhegn bestående af en blanding af primært løvfældende, hjemmehørende arter af store træer og buske som f.eks. poppel, eg, kirsebær o.l., der visuelt samler og fysisk definerer virksomhedens afgrænsning med de åbne marker, således at den nye bebyggelse ikke vil blive opfattet som fritliggende.

3. Læhegnsplantningen skal bevares og stedse vedligeholdes så den fremstår visuelt skærmende omkring biogasanlægget.

4. Driften af anlægget skal ske iht. vilkår i Vordingborg Kommunes miljøgodkendelse af Lynggård Biogas.

Kommunen begrunder afgørelsen med, at den ansøgte udvidelse af en eksisterende virksomhed ikke medfører en så væsentlig ændring af det bestående miljø, at det udløser lokalplanpligt. Dog vil det være ønskeligt, at anlægget planmæssigt bliver skrevet ind i kommuneplanen og defineres med en kommuneplanramme for biogasanlæg/teknisk anlæg, hvilket kommunen forventer, vil blive gennemført ved kommuneplanrevisionen i 2017.

I forhold til landskabelige hensyn har kommunen vurderet, at den bedst mulige placering for den nye halmlade i forbindelse med biogasanlægget vil være umiddelbart nord for de eksisterende bygninger, da det skal sikres, at bebyggelsen på ejendommen/biogasanlægget fortsat skal opfattes som én enhed i landskabet. Ved at placere halmladen nord for de eksisterende bygninger vil bebyggelsen fortsat ligge på række og ikke sprænge den eksisterende, visuelle afgrænsning af anlægget, som læhegnsplantningen udgør. For bedst mulig landskabelig indpasning har Vordingborg Kommune stillet vilkår om en skærmende beplantning omkring nybyggeriet. Placeringen af det nye beplantningsbælte rummer mulighed for evt. yderligere udvidelser af biogasanlægget og vil danne udgangspunkt for en senere kommuneplanafgrænsning af et område udlagt til teknisk anlæg.

På grund af eksisterende rørføring for el og vand samt ledningsnettet for afgasset gylle på ejendommen, har det ikke været muligt at placere halmladen tættere på anlægget end 62 meter fra eksisterende bygninger. Arealet mellem halmladen og de eksisterende bygninger vil blive befæstet og brugt som vendeplads og arbejdsareal.

Kommunen har ved afgørelsen lagt vægt på, at udbygningen af anlæggets kapacitet og muligheden for omlægning af driften til brug af mere egenproduceret halm vil være et væsentligt klimatiltag, der vil medvirke til en begrænsning af transport til biogasanlægget. Af kommunens VVM-screening fremgår det, at der forventes yderligere 1-2 daglige transporter til og fra biogasanlægget, og antallet af daglige transporter vil således komme op på 2-4 transporter til og fra biogasanlægget.

Kommunen har vurderet, at udsprinklingssystemet ikke kræver landzonetilladelse, da der ikke sker ændret anvendelse af arealet.

Kommunens bemærkninger til klagen
Vordingborg Kommune har den 21. september 2015, indsendt deres bemærkninger til klagen. Kommunen er enig med klager i, at der ikke er tale om et gårdbiogasanlæg, idet kommunen anser anlægget som værende et fælles biogasanlæg. Kommunen er dog ikke enig med klager i, at der skulle have været udarbejdet en lokalplan for anlægget. Kommunen har bemærket, at hvis der havde været tale om et nyanlæg på den samme placering, skulle der udarbejdes et tillæg til kommuneplanen og en lokalplan for området. Det er kommunens vurdering, at den aktuelle udvidelse kan reguleres af en landzonetilladelse. Kommunen bemærker, at de ved næste revision af kommuneplanen, vil udpege området til formålet.

Klagers supplerende bemærkninger
Klager bemærker, at de ikke har væsentligt at tilføje i sagen, og at de fastholder deres synspunkter. De har noteret, at kommunen erkender en række af de forhold, der er anført i klagen.

Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse
I sagens behandling har deltaget 11 af Planklagenævnets 11 medlemmer: Formand Carsten Munk-Hansen, Peter Buhl, Helle Søeberg, Trine Eide, Henrik Stjernholm, Anders Richelsen, Ole Pilgaard Andersen, Flemming Damgaard Larsen (suppleant for Henrik Høegh), Peter Thyssen, Keld Koustrup (suppleant for Susanne Ogstrup) og Philip Hahn-Petersen. Planklagenævnet bemærker, at nærværende sag alene omhandler Vordingborg Kommunes landzonetilladelse efter planloven. Klagepunkterne over miljøgodkendelsen og VVM-screeningen er således ikke omfattet af denne afgørelse.

Planklagenævnet har truffet afgørelse efter planlovens § 58[2] stk. 1, nr. 1, jf. § 35, stk. 1 (landzone).

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1. Der gælder

[2] Lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015 om planlægning med senere ændringer

efter loven en række undtagelser fra kravet om landzonetilladelse, jf. planlovens § 5u og §§ 36-38.

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det følger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn.[3] Ved afgørelsen kan der endvidere tages hensyn til, om det ansøgte vil påføre naboer urimelige gener.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervsinteresser blandt de hensyn, der ligger bag landzonereglerne.

Efter hidtidig praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager.

Hvis et ansøgt projekt er omfattet af planlovens § 13, stk. 2, om lokalplanpligt, kan en landzonetilladelse til udstykning, bebyggelse eller ændret anvendelse efter lovens § 35, stk. 1, først meddeles, når de fornødne bestemmelser i kommuneplanen er endeligt vedtaget og den fornødne lokalplan er offentligt bekendtgjort, jf. lovens § 35, stk. 2.

Planlovens § 13, stk. 2, fastsætter, at der skal der tilvejebringes en lokalplan, før der gennemføres større udstykninger eller større bygge- eller anlægsarbejder, herunder nedrivninger af bebyggelse.

Ved vurderingen af, om et byggeprojekt skal betragtes som et større bygge- eller anlægsarbejde, er det afgørende kriterium ifølge lovforarbejderne og praksis, om projektet vil medføre væsentlige ændringer i det bestående miljø. Selve omfanget af projektet har stor betydning, men hertil kommer projektets konkrete visuelle, funktionelle og miljømæssige konsekvenser bedømt i forhold til områdets karakter. Derimod er det ikke afgørende, om projektet vil have en positiv indvirkning på området eller ej.

Kriteriet om væsentlige ændringer i det bestående miljø skal ses på baggrund af formålet med bestemmelsen om lokalplanpligt. Formålet er at sikre, at større projekter bliver vurderet i en planmæssig sammenhæng og

[3] Bemærkninger til lovforslaget, kapitel 7 (LFF nr. 76 af 23. januar 1991)

at give borgere, virksomheder, myndigheder m.fl. mulighed for at få indflydelse på planlægningen.

Kystnærhedszonen
Kystnærhedszonen skal efter planlovens § 5a søges friholdt for bebyggelse, der ikke er afhængig af kystnærhed. I kystnærhedszonen må der, jf. § 35, stk. 3, kun gives landzonetilladelse, hvis det ansøgte er af helt underordnet betydning i forhold til de nationale planlægningsinteresser i kystområderne.

Planklagenævnet skal vurdere, om der foreligger et større anlægsarbejde, der skaber pligt til at tilvejebringe en lokalplan, jf. planlovens § 13, stk. 2.

Om et anlæg betegnes som et gårdbiogasanlæg, et fælles biogasanlæg eller som et andet ikke autoritativt defineret begreb er ikke afgørende.

Planklagenævnet finder, at bedømmelsen af, om der er lokalplanpligt, ikke blot er en bedømmelse af den enkelte ansøgte udvidelse, men tillige en bedømmelse af, hvorledes det eller de samlede anlæg vil fremtræde efter udvidelsen.

Vordingborg Kommune har bemærket, at hvis der havde været tale om et nyanlæg på den samme placering, skulle der udarbejdes et tillæg til kommuneplanen og en lokalplan for området.

Planklagenævnet er enig i denne del af kommunens vurdering. På baggrund af en samlet vurdering af det samlede anlæg, herunder størrelse, dimension og placering, der medfører en væsentlig påvirkning af det fysiske miljø og indebærer en væsentlig visuel og oplevelsesmæssig betydning for landskabet, finder Planklagenævnet, at der er tale om et anlæg, der skaber pligt til at udarbejde en lokalplan. At anlægget ligger i tilknytning til eksisterende landbrugsbygninger og i et landskab, hvor der ikke er udpeget særlige landskabsmæssige interesser, kan ikke føre til et andet resultat.

Planklagenævnet bemærker, at der skal ske en vurdering af Natura 2000-områder efter § 4, stk. 1, jf. § 5 i bekendtgørelsen om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder[4].

På baggrund af ovenstående ophæver Planklagenævnet enstemmigt Vordingborg Kommunes afgørelse af 8. september 2015 om landzonetilladelse til udvidelse biogasanlæg på matr. nr. 10a Stavreby By, Jungshoved, Over Lyngen 4, 4720 Præstø.

---

[4] Bekendtgørelse 2016-11-26 nr. 1383 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 4, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

Carsten Munk-Hansen
Formand

Peder Andersen, Over Lyngen 4, 4720 Præstø,
lynggaard@lynggaard.dk
Jungshoved Miljøgruppe, 4720 Præstø, ilseheinhot@hotmail.com
Vordingborg Kommune, Valdemarsgade 43, 4760 Vordingborg,
sagsnr.: 15/4125, micl@vordingborg.dk
Patriotisk Selskab, Ørbækvej 275, 5220 Odense SØ, kid@patriotisk.dk
og tmz@patriotisk.dk